

Recensent: Trudy Pouw

Alexander Pastoors, Alexander Sorel, e.a.: '25+' 25 jaar hiv en aids in de Nederlandse homoscene' Poz & Proud, Amsterdam, 2007. ISBN 9789081249010 (Hiv/ED/1) Zie ook: www.hivnet.org

Soort boek/Stijl/Ziekte: 25+ schetst een beeld van 25 jaar hiv en aids in de Nederlandse homoscene. Naast informatie over 25 jaar voorlichting en behandeling, staan in dit boek openhartige interviews met betrokkenen, als hiv-positieve mannen, hulpverleners en specialisten, begeleid door mooie portretfoto's.

Over de schrijver: Verschillende auteurs en interviewers werkten mee aan dit initiatief van Poz and Proud. Poz and Proud, opgericht in april 2006, is een groep vrijwilligers die door middel van acties en activiteiten strijden voor een goede kwaliteit van leven voor homomannen met hiv.

Korte beschrijving: 25+ wil een inkijk geven in 25 jaar hiv en aids in de homogemeenschap in Nederland. Meer dan 25 mensen, waaronder Roel Coutinho, Oscar Hammerstein en Charles Boucher vertellen over hun ervaringen met het hiv-virus.

Vanaf de jaren zestig wordt homoseksualiteit geleidelijk aan steeds meer geaccepteerd in Nederland. In de jaren zeventig groeit Amsterdam uit tot Gay Capital van Europa. De norm is: alles mag, als het maar vrijwillig is. Maar dan duikt in de jaren tachtig totaal onverwacht een dodelijke ziekte op, die een einde maakt aan de bijna zorgeloze jaren. Maatschappelijke en gezondheidsorganisaties nemen de dreiging direct serieus en beginnen met voorlichtingscampagnes. Ondanks deze campagnes woedt de epidemie door, een adequate behandeling is er niet. In 1994 sterven in Nederland 444 mensen aan Aids.

In 1996 wordt de combinatietherapie geïntroduceerd en blijven mensen met hiv langer leven. Hiv wordt een chronische, goed te beheersen aandoening.

Klaas Pruisman (psychiater en psychotherapeut): "Het was een absoluut keerpunt. (...) Maar dat je tegen de verwachting in bleef leven, was ook weer dramatisch."

Pruisman spreekt van het Lazarussyndroom, naar Lazarus uit de Bijbel die uit de dood werd opgewekt. (Pruisman, pagina 51/52)

Het zogenaamde hiv-optimisme ontstaat: sommige mensen denken dat het wel los loopt met het infectiegevaar. En als je dan wordt geïnfecteerd, dan is hiv toch goed te behandelen. Andere vinden dat het je eigen schuld is, als je nu nog hiv krijgt. Er bestaan immers goede preventieve middelen, zoals bijvoorbeeld condoomgebruik. Maarten Berkens (hiv-positief) zegt hierover: "Maar het is helemaal niet zo raar dat je je wel eens niet aan alle regeltjes houdt. Het is juist verstandig je te realiseren dat een foutje gauw gemaakt is." (Berkens, pagina 82)

Kees Brinkman (internist-infectioloog) pleit voor het normaliseren van een hiv-test. "Ik vind dat huisartsen in Nederland veel scherper moeten zijn in het besluiten om een hiv-test te doen. (...) Ook bij bepaalde klachten die bij de EHBO binnenkomen, zoals hoge koorts, zou een hiv-test uitgevoerd moeten worden, dat zou een test ook veel gewoner maken." Brinkman ziet dat steeds meer homomannen bereid zijn het risico van onveilige seks aan te gaan. Hij behandelt hiv-positieve patiënten die risicogedrag vertonen soms uit voorzorg met virusremmers: "We hebben criteria wanneer we iemand voor hiv gaan behandelen. Voor twintig tot dertig procent van de mensen die we hier controleren beginnen we nog niet met een behandeling. Maar er kan dan wel, bewust of onbewust, virusonverdacht plaatsvinden. Je zou eigenlijk om die reden iedereen op behandeling moeten zetten, want dan is de kans op overdracht minimaal. De behandeling is nu zó patiëntvriendelijk geworden dat je best in een vroeg stadium al kunt beginnen. (...) Uit de preventiehoek zegt men dan: dat is public health, je kunt individuele patiënten niet met de zorg voor de maatschappij opzadelen." (Brinkman, pagina 45)

Maar zoals Peter Smit van Poz and Proud zegt: "Hiv-preventie is niet gebaat bij moreel gebekvecht. Wel bij het feit dat mensen zelf de verantwoordelijkheid nemen voor veilig vrijen." (Smit, pagina 119)

Hoewel hiv allang niet meer exclusief een homo-aandoening kan worden genoemd, vormt de homoscene een eigen groep waar met betrekking tot hiv-infecties terecht bijzondere aandacht voor kan worden gevraagd. 25+ geeft met zijn hoeveelheid en diversiteit aan verhalen een goed beeld van de stand van zaken in de homoscene, 25 jaar na de ontdekking van het catastrofale virus.

Wat viel op: De homoscene kent zijn eigen begrippen. Serosorteren (partnerselectie op basis van gelijke hiv-status) of serodiscordante arrangementen (verhouding tussen mensen met een verschillende sero-status), de begrippen worden in dit boek helder uitgelegd. Seksuele handelingen worden expliciet en openhartig benoemd.

Citaten: "Heel vaak moet je als hiv-positieve de ander opvangen en troosten, in plaats van andersom." (Tjaak Broek, pagina 35)

"In de eerste periode na zijn infectie (...) eiste zijn eigen positieve status alle aandacht op. "Ik dacht 'Nu ben ik een soort van giftig', en was heel erg bezig met hetgeen zich in mijn lichaam afspeelde. En omdat het kwaad nu toch al was geschied, was er soms ook een gevoel van bevrijding. Niet wat betreft de gevolgen van de hiv-infectie, maar wel wat betreft de risico's die horen bij seks. Even denk je 'ach, wat maakt het allemaal nog uit.'" Een gevoel dat zich vertaalde in een wat veilig vrijen betreft zorgeloze, en seksueel actieve periode." (Guido Zonneveld, pagina 63)

“Ik was in die tijd buddy van een goede bekende. We gingen met een groep vrienden naar het casino en kregen allemaal honderd gulden van hem. Het geld moest op, want hij zou toch overlijden. Het casino was een leuke manier om het uit te geven. Hij had zijn huis verkocht, woonde in een huurhuis en zat in een rolstoel. Hij moest tientallen pillen slikken, maar dat werden er steeds minder. Op een gegeven moment slikte hij er nog maar zeven en knapte hij op. Hij kon weer lopen, voelde zich beter. Hij heeft het er heel moeilijk mee gehad om te accepteren dat hij niet doodging.”

(Jos Goldsmits, pagina 87)

Recensie: *Het fraaie van dit boek is dat hiv/aids smoel krijgt. Letterlijk door de fantastische foto's die er instaan. Figuurlijk door de verschillende manieren waarop homomannen met hiv/aids vertellen het leven al dan niet te blijven attaqueren. Tot slot inhoudelijk door het geschiedkundige kader waarin een en ander met zorg is geplaatst en de deskundige informatie.*

Op : <http://www.ihlia.nl/dutch/collectie/Recensies/Non-fictie/Poz%20and%20Proud>, bezocht d.d. 08/04/2011.